

2. Волкова Л. С., Шаховская С. Н. Логопедия : учеб. для студ. дефектол. фак. пед. вузов. Москва : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. 680 с.
3. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Саммит-Книга, 2007. 656 с.
4. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ДП "Вид. дім "Персонал", 2017. 160 с.
5. Хрестоматія з логопедії : навч. посіб. / Шеремет М. К., Мартиненко І. В. Київ : КНТ, 2006. 360 с.

УДК 378.015.3:159.942-056.26

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТУДЕНТІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Падун Валентина, асистент,
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка

У статті описано прогнозовані результати в емоційній та психомоторній сферах студентів вищої школи з інвалідністю зі сформованим емоційним інтелектом.

Ключові слова: *студенти з інвалідністю, емоційний інтелект.*

The article describes the predicted results in the emotional and psychomotor spheres of high school students with disabilities with formed emotional intelligence.

Key words: *students with disabilities, emotional intelligence.*

Постановка проблеми. Парадигма реформування та розвитку системи освіти України орієнтована на всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагаченні на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Актуальність. Компетентнісний підхід до освіти на усіх рівнях, вимагає вибудовування освітньої траєкторії, що забезпечить розвиток особистості здобувача освіти та формування його як свідомого, відповідального громадянина. Усі ці аспекти, орієнтують на укладення відповідного навчального контенту, у якому має місце завдання з розвитку емоційного інтелекту та соціальних навичок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості емоційної сфери особистості досліджували вітчизняні та зарубіжні психологи (С. Ламберт, В. Меннігер, А. Ребер, В. О. Сухарєв, О. Я. Чебикін і ін.), психофізіологи (П. В. Симонов, П. Фресс та ін.), педагоги (С. В. Родіна, Т. С. Сваренко й ін.). Структуру, понятійні аспекти емоційного інтелекту досліджували І. Андрєєва, Р. Бар-Он, О. Власова, Г. Гарднер, Г. Гарскова,

Д. Гоулмен, Д. Карузо, Р. Купер, Дж. Майер та Д. Люсін, П. Саловей, А. Саваф, С. Хейн і ін.).

Мета статті окреслити важливість враховування емоційного стану студентів з особливими освітніми потребами під час академічної сесії на успішність навчальної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Розрахування оптимальних форм, методів та засобів навчання дозволить досягнути якісних результатів навчання, зокрема в емоційній та психомоторній сферах [2, с. 25]. Нами визначене коло таких результатів в емоційній сфері студента з інвалідністю у вищій школі:

- демонструвати ставлення до соціальних проблем;
- інтегрувати набуті теоретичні знання в професійну діяльність;
- цінувати та поширювати національні традиції, виховувати національну свідомість на досвіді українського народу;
- демонструвати власні думки, виробляти вміння дискутувати, аргументувати свою позицію;
- оцінювати комунікативну ситуацію;
- формувати навички креативного підходу до вирішення проблем;
- усвідомлювати відповідальність за безпеку життя і здоров'я;
- вміти приймати рішення і застосовувати способи мислення і готовність нести відповідальність за свої дії;
- сприймати і правильно відображати управлінські завдання, пов'язані з високим рівнем змін у громадському секторі;
- формувати уявлення про засади свідомого господарювання, опанування сучасним суспільним і економічним мисленням;
- відстоювати власну думку під час опрацювання суспільно-економічних завдань [1, с. 55].

Що стосується психомоторної сфери:

- відтворювати визначення основних понять, теоретичного матеріалу, засвоєного у процесі вивчення навчальних дисциплін;
- розробляти власні відповіді на основі опрацьованого теоретичного і практичного матеріалу;
- вдосконалювати здатність до самоосвіти;
- продемонструвати навички елементарних розрахунків і складання графіків;
- ініціювати розв'язання конкретної управлінської ситуації власними рішеннями;
- побудувати на початковому рівні бізнес-план, обґрунтувавши на яку спільноту він розрахований і якими економічними та управлінськими засобами має бути реалізований;
- рейтингувати обраний вид спорту засобами менеджменту;
- оцінювати власну поведінку та поведінку інших людей з позицій її правомірності та протиправності, пояснювати оцінку, спираючись на норми права;

- вміти характеризувати і аналізувати різні джерела інформації;
- здійснювати складні логічні інтелектуальні операції з правовою інформацією: аналізувати, порівнювати, систематизувати, структурувати, узагальнювати, робити висновки, розуміти та пояснювати державно-правові закономірності, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та тенденції;
- використовувати класифікацію державно-правових явищ та юридичних фактів як важливий спосіб пізнання складності й багатоманітності правової сфери життя та діяльності суспільства і держави;
- дотримуватися правил дипломатичного протоколу та етикету у проведенні бесід, зустрічей, переговорів;
- вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності, приймати обґрунтовані та оптимальні рішення [4].

Досягнення визначених результатів забезпечить змістовний навчальний контент, завдання та форми та методи навчання, що скеровані на розвиток емоційної сфери, формування відповідальності та здатності до самоосвіти.

Висновки та перспективи використання результатів дослідження. Таким чином, формування емоційного інтелекту у системі професійної підготовки дає можливість діяльнісний підхід зробити ефективнішим, адже особистість фахівця скерована на професійний розвиток і вдосконалення. Здатність розуміти власні емоції та емоцій інших сприяють професійній рефлексії, самосвідомості усвідомлення себе як особистості, як професіонала, усвідомлення своїх дій, поведінки та встановленню вигідних взаємостосунків з людьми

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ С.-Л. Гумецької. Харків : Віват, 2018. С. 318–322.
2. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця : монографія. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2012. С. 91–93.
3. Жмайло Н., Стасюк М. Роль емоційного інтелекту в процесі професійної освіти. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2016. № 4. С. 12–16.
4. Жмай О. В. Формування емоційного інтелекту як необхідна складова процесу розвитку soft skills. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/144919/147862>
5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII; дата оновлення 02.04.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Про загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX Дата набрання чинності 18.03.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>